STATISTIK

Kriminalvård 2025

Frivård

Rapport 2026:25

Sveriges officiella statistik

Brottsförebyggande rådet (Brå) är en myndighet som verkar för att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete. Våra målgrupper är i första hand regeringen, rättsväsendets myndigheter och brottsförebyggande aktörer.

Publikationen finns som pdf på bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till produktion@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Enheten för rättsstatistik

urn:nbn:se:bra-1363

© Brottsförebyggande rådet 2026

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08–527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer

Innehållsförteckning

Sammanfattning **2**
Huvudresultat för 2025 2

Inledning **3**
Tolkning av statistiken 3

Begrepp och definitioner **4**

Resultat **6**
Villkorlig frigivning med övervakning 6
Påbörjade verkställigheter inom frivården 8
Frivårdsinsatsernas utveckling 14
Skyddstillsyn 15

Beskrivning av statistiken **18**
Statistikens ändamål 18
Statistikens innehåll 18
Insamling och bearbetning 19
Jämförbarhet över tid 19

Sammanfattning

Till Kriminalvården kommer personer som dömts till fängelse eller olika former av frivårdsinsatser. Frivården övervakar klienter som avtjänar frivårdspåföljder som skyddstillsyn, samhällstjänst, ungdomsövervakning eller avtjänar fängelsepåföljder genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja), samt klienter som är villkorligt frigivna med övervakning. I den officiella kriminalvårdsstatistiken över frivården ges en översiktlig bild av insatserna inom frivårdens verksamhet.

Huvudresultat för 2025

Nedan ges en sammanfattning av huvudresultaten över statistiken för villkorligt frigivna med övervakning samt påbörjade verkställigheter inom frivården.

Totalt blev 8 182 personer villkorligt frigivna med övervakning från fängelse under 2025. Samtidigt var det totalt 12 183 personer som påbörjade en verkställighet inom frivården under 2025. Majoriteten av personerna som påbörjade en frivårdsverkställighet var män (83 %) och 17 procent var kvinnor.

Påbörjade verkställigheter inom frivården

Skyddstillsyn var 2025 den vanligaste verkställigheten inom frivården, vilket motsvarade 57 procent av samtliga frivårdsverkställigheter, följt av villkorlig dom med samhällstjänst (26 %) och övervakning med elektronisk kontroll, så kallad fotboja (16 %). Påföljden ungdomsövervakning utgjorde totalt 2 procent av samtliga frivårdsverkställigheter.

Totalt 6 893 personer påbörjade en skyddstillsyn. Jämfört med 2024 innebar det en ökning med totalt 204 personer (+3 %). Jämfört med 2016 var det en ökning med 19 procent. Det vanligaste huvudbrottet 2025 var narkotikabrott (36 %).

Totalt påbörjade 3 146 personer en villkorlig dom med samhällstjänst. Jämfört med 2024 innebar det en minskning med 100 personer (-3 %). Jämfört med 2016 var nivån 6 procent lägre. Det vanligaste huvudbrottet 2025 var misshandel (31 %).

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (så kallad fotboja) påbörjades för 1 943 personer. Jämfört med 2024 var det en ökning med 113 personer (+6 %). Jämfört med 2016 var det en ökning med 7 procent. Det vanligaste huvudbrottet under 2025 var trafikbrott (47 %).

Totalt 201 personer påbörjade under 2025 en ungdomsövervakning. Det vanligaste huvudbrottet var brott mot person (44 %).

Inledning

Statistiken över frivård redovisar personer som påbörjat en verkställighet inom frivården eller en annan insats administrerad av kriminalvårdens frivårdsorganisation. Redovisningen avser antalet påbörjade verkställigheter eller andra insatser administrerade av frivården under året uppdelat på två delpopulationer: personer som påbörjade övervakningar efter villkorlig frigivning under året respektive personer som påbörjade en verkställighet inom frivården under året. En person kan förekomma i statistiken flera gånger under året om personen har påbörjat en insats inom kriminalvården vid flera tillfällen under samma år.

Tolkning av statistiken

Tänk på det som tas upp i det här avsnittet när du tolkar statistiken över frivård.

Statistiken är deskriptiv

Det innebär att den inte ger några djupgående förklaringar till de förändringar som skett under den redovisade perioden. Vid tolkning av resultaten bör man dock tänka på att kriminalvårdsstatistiken påverkas av inflödet av ärenden som handläggs av myndigheterna tidigare i rättskedjan, främst av domstolarna.

Skillnader i struktur mellan män och kvinnor

Man bör ta hänsyn till att män oftast står för den övervägande andelen av dem som påbörjar en insats inom frivården. Vid detaljerade redovisningar är antalet kvinnor därmed litet. Det kan med andra ord i dessa fall vara svårt att dra några säkra slutsatser över utvecklingen av frivårdspåföljder för kvinnor.

Antalsmässigt små kategorier kan uppvisa stor variation

För antalsmässigt små brottskategorier bör man tänka på att även små förändringar i antal kan resultera i stora procentuella upp- och nedgångar.

Statistiken redovisas som regel uppdelat på kön

I vissa fall redovisas ingen könsuppdelning. Det kan bero på att totalpopulationen eller någon av delpopulationerna är så pass liten att en uppdelning på kön inte är lämplig.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se Kvalitetsdeklaration för Kriminalvård – Frivård på Brås webbplats, www.bra.se.

Begrepp och definitioner

Frivården: Frivården ansvarar för påföljder i frihet. Frivården administrerar övervakningen av personer som frigivits villkorligt, personer som dömts till skyddstillsyn, personer som dömts till ungdomsövervakning samt personer som avtjänar sitt fängelsestraff i form av intensivövervakning med elektronisk kontroll. Frivården administrerar även samhällstjänsten för personer som dömts till villkorlig dom med samhällstjänst.

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV): IÖV är ett sätt att med hjälp av en så kallad fotboja verkställa ett utdömt fängelsestraff om högst 6 månader utanför anstalt.

Påbörjad verkställighet inom frivården: Är ett sammanfattande begrepp för påbörjade verkställigheter som rör intensivövervakning med elektronisk kontroll, skyddstillsyn, villkorlig dom samt ungdomsövervakning.

Samhällstjänst: Samhällstjänst innebär en skyldighet att utföra ett samhällsnyttigt och oavlönat arbete i lägst 40 och högst 240 timmar. Samhällstjänst kan utfärdas i samband med skyddstillsyn och villkorlig dom. Det är kriminalvården som administrerar samhällstjänsten.

Skyddstillsyn: Skyddstillsyn är en påföljd som innebär en prövotid på tre år, då den dömde ska vara skötsam och försörja sig efter förmåga. I minst ett år av den tiden är personen under övervakning. Efter ett år kan frivården besluta om att låta övervakningen upphöra innan prövotiden löpt ut, om inte personen av särskilda skäl anses vara i behov av övervakning under längre tid. Under övervakningen kan den dömde meddelas föreskrift om till exempel missbruksvård, som han eller hon är skyldig att följa. Skyddstillsyn får utdömas för ett brott där domstolen anser att påföljden inte kan stanna vid böter. Påföljden kan förenas med böter, fängelse eller samhällstjänst. Vid val av påföljd ska domstolen beakta om skyddstillsyn kan bidra till att den tilltalade avhåller sig från fortsatt brottslighet. Om den dömda missköter sig kan det leda till nya föreskrifter eller en varning. Vid allvarlig misskötsamhet kan skyddstillsynen komma att upphävas och ersättas av en annan påföljd, till exempel fängelse.

Ungdomsövervakning: Den som är mellan 15 och 17 år kan dömas till ungdomsövervakning i 6–12 månader. I undantagsfall kan även 18–21-åringar dömas till den här påföljden om brottet begicks innan personen fyllde 18 år. Ungdomsövervakning kan vara aktuellt för den som har begått ett allvarligt brott eller som har gjort sig skyldig till upprepad brottslighet, i de fall där varken ungdomsvård

eller ungdomstjänst anses vara tillräckligt ingripande påföljder. Påföljden innebär att den unga är skyldig att följa en verkställighetsplan som innehåller olika föreskrifter som meddelas av Kriminalvården.

Villkorlig dom: Den som har begått ett brott som kräver ett strängare straff än böter kan i vissa fall dömas till villkorlig dom i stället för fängelse. Den som döms till villkorlig dom får en prövotid på två år utan övervakning, under vilken personen ska vara skötsam och efter förmåga försörja sig själv. Domstolen får döma till villkorlig dom om påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter. Villkorlig dom kan förenas med föreskrifter om dagsböter, samhällstjänst eller arbete för att begränsa en skada som brottet har bidragit till. Personen kommer enbart till Kriminalvården om den villkorliga domen är förenad med samhällstjänst. Då är det frivården som administrerar samhällstjänsten.

Villkorlig frigivning: Innebär att den som dömts till fängelse på viss tid ska friges villkorligt när två tredjedelar av ett tidsbestämt fängelsestraff, dock minst trettio dagar, har avtjänats. Om det finns särskilda skäl mot villkorlig frigivning ska frigivningen skjutas upp, till exempel om den intagne inte har deltagit i eller har misskött anvisade åtgärder som syftar till att förebygga återfall i brott eller på annat sätt främja hans eller hennes anpassning i samhället, eller annars på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter och villkor som gäller för verkställigheten. Den som frigivits villkorligt har en prövotid som motsvarar den tid som återstår av straffet, dock minst ett år. Frivården beslutar om personen ska ha övervakning under prövotiden. Villkorlig frigivning regleras i 26 kap. Brottsbalken.

Resultat

I sammanställningen som följer i denna rapport redovisas huvudresultaten från statistiken över frivårdsinsatser inom kriminalvården 2025. Först redovisas antalet villkorligt frigivna personer som har påbörjat sin övervakning inom frivården 2025. Sedan redovisas nivån och utvecklingen av antalet personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården under 2025. Därefter följer en redovisning utifrån de olika frivårdsinsatserna. Jämförelser av nivåerna över tid görs i förhållande till nivåerna under 2024 och 2016.

Villkorlig frigivning med övervakning

Villkorlig frigivning[1] kan ske när en person har avtjänat två tredjedelar av fängelsestraffet. Efter frigivningen har personen en prövotid som motsvarar det som återstår av straffet, dock minst ett år. I vissa fall beslutar frivården att personen ska ha övervakning under prövotiden. Statistiken över personer som villkorligt frigivits med övervakning är inte uppdelad på kön.

Villkorligt frigivna med övervakning

År 2025 inleddes övervakning av totalt 8 182 villkorligt frigivna, vilket jämfört med 2024 innebar en ökning med 11 procent (+819 personer). Jämfört med 2016 var det en ökning med 125 procent (+4 545 personer).

Ökningen av antalet villkorligt frigivna personer med övervakning korresponderar väl både med antalet personer som påbörjat fängelseverkställighet och personer som avslutat en fängelseverkställighet under samma period. Sedan 2017 har antalet villkorligt frigivna ökat för varje år fram till 2025.

[1] Se Brottsbalken kapitel 26, paragraf 10.

Figur 1. Villkorligt frigivna personer med övervakning, 2016–2025.

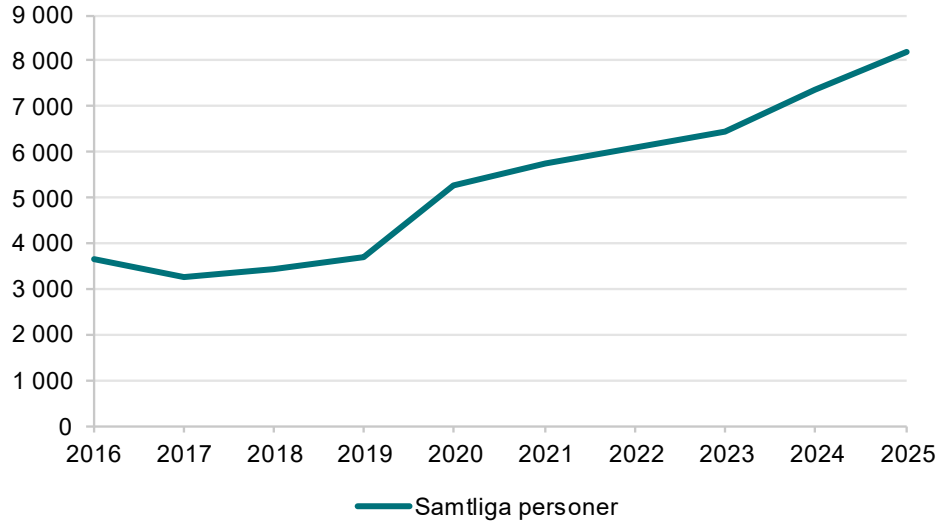

Totalt 97 procent av dem som påbörjade en villkorlig frigivning under 2025 var 21 år eller äldre. Även det stämmer överens med åldersfördelningen av dem som togs in på anstalt under anslutande period.

Figur 2. Villkorligt frigivna personer med övervakning 2025, utifrån brottstyp och ålder.

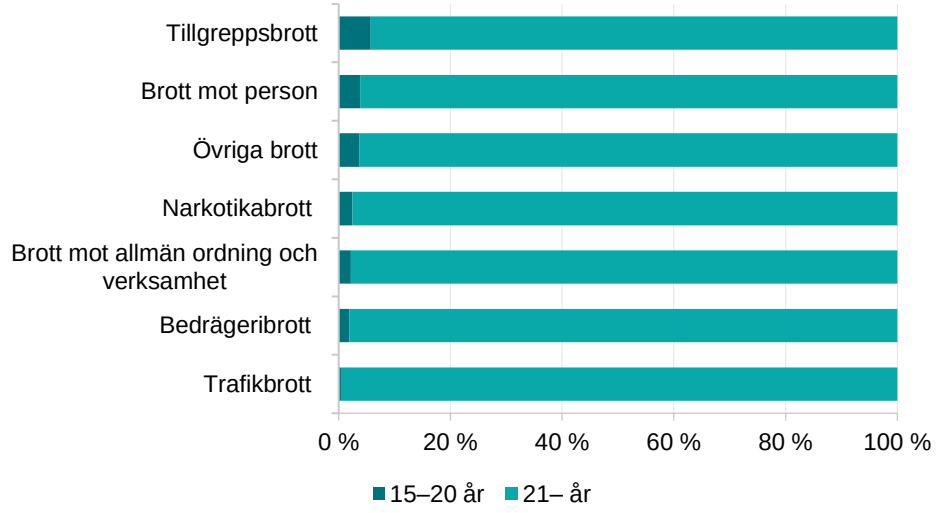

Det enskilt vanligaste huvudbrottet hos de personer som blev villkorligt frigivna med övervakning var narkotikabrott. Under 2025 hade en dryg tredjedel av dem som blev

villkorligt frigivna med övervakning (37 %) avtjänat en fängelsepåföljd för narkotikabrott.

Påbörjade verkställigheter inom frivården

Totalt 12 183 personer påbörjade en verkställighet inom frivården under 2025, och av dessa var 2 075 kvinnor och 10 108 män. Det innebär att 17 procent av frivårdsverkställigheterna avsåg kvinnor och 83 procent avsåg män. Mer än hälften av verkställigheterna utgjordes av skyddstillsyn (57 %), och drygt en fjärdedel (26 %) utgjordes av villkorlig dom med samhällstjänst.

Figur 3. Andel personer som påbörjat en frivårdsverkställighet utifrån typ av verkställighet 2025.

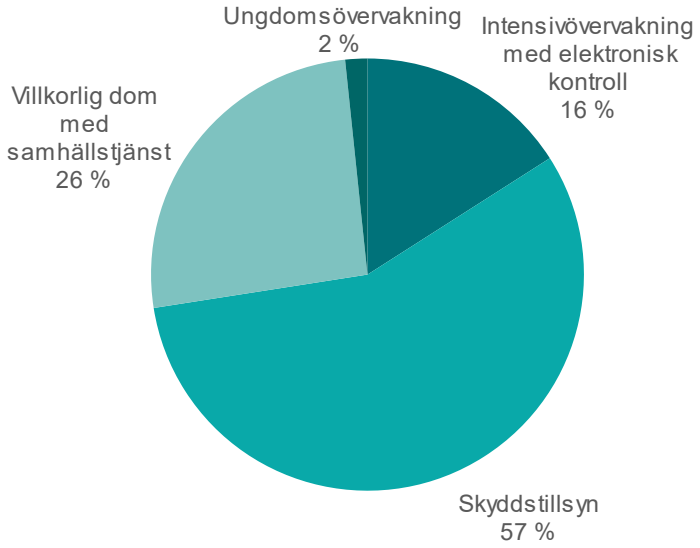

Jämfört med 2024 har det totala antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården ökat med 2 procent (+205 personer). Den största antalsmässiga ökningen har skett bland de personer som fått skyddstillsyn. Den gruppen har ökat med 3 procent (+204 personer).

Jämfört med 2016 har det totala antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården ökat med 11 procent (+1 203 personer). Den största antalsmässiga ökningen sedan 2016 har även här skett bland de personer som fått skyddstillsyn. En ökning med 19 procent (+1 092 personer). Samtidigt har antalet verkställda fall av villkorlig dom med samhällstjänst minskat med 6 procent (–216 personer).

Figur 4. Antal personer med påbörjad frivårdsverkställighet, efter typ av verkställighet 2016–2025.

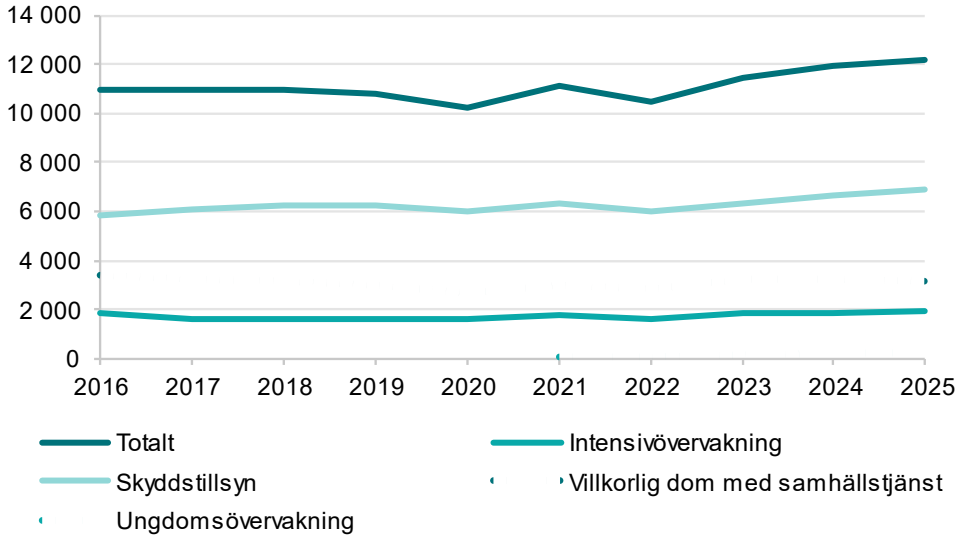

Sett till samtliga verkställigheter administrerade av frivården sammantaget (exklusive ungdomsövervakning) utgjordes den största åldersgruppen av 30–39 åringar. Åldersgruppen stod för totalt 28 procent (3 315 personer) av de tre frivårdsinsatserna villkorlig dom med samhällstjänst, intensivövervakning med elektronisk kontroll samt skyddstillsyn.

Unga mellan 15–20 år stod för totalt 8 procent av samtliga påbörjade verkställigheter inom frivården. I den här åldersgruppen var skyddstillsyn den vanligaste frivårdsinsatsen.

De äldsta åldersgrupperna, personer från 50 år och uppåt, stod för totalt 20 procent av samtliga påbörjade verkställigheter inom frivården. Även i den här åldersgruppen var den vanligaste insatsen skyddstillsyn.

Av de personer som påbörjade en intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) var 32 procent 50 år eller äldre.

Tabell 1. Antal personer med en påbörjad frivårdsverkställighet 2025, efter verkställighetsform och ålder.

Ålder	Intensiv-övervakning med elektronisk kontroll antal	Intensiv-övervakning med elektronisk kontroll procent	Skydds-tillsyn antal	Skydds-tillsyn procent	Villkorlig dom med samhälls-tjänst antal	Villkorlig dom med samhälls-tjänst procent	Ungdoms-över-vakning antal	Ungdoms-över-vakning procent
15–17 år	-	0 %	7	0 %	-	0 %	142	71 %
18–20 år	29	1 %	743	11 %	230	7 %	59	29 %
21–24 år	166	9 %	807	12 %	362	12 %	-	0 %
25–29 år	234	12 %	963	14 %	356	11 %	-	0 %
30–39 år	473	24 %	2 112	31 %	730	23 %	-	0 %
40–49 år	414	21 %	1 259	18 %	678	22 %	-	0 %
50–59 år	352	18 %	675	10 %	441	14 %	-	0 %
>60 år	275	14 %	327	5 %	349	11 %	-	0 %
Totalt	1 943	100 %	6 893	100 %	3 146	100 %	201	100 %

Vilka brott de personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården har dömts för varierar mellan de olika verkställighetstyperna. Det finns dock några brott som förekommer oftare än andra. De vanligaste huvudbrotten var narkotikabrott, brott mot person och trafikbrott.

Andelen kvinnor av samtliga personer som påbörjade en frivårdsverkställighet under 2024 var högre än andelen kvinnor som påbörjade en fängelseverkställighet under samma år.[2]

Högst andel kvinnor syns för tillgreppsbrott. För denna brottstyp stod kvinnorna för 29 procent av samtliga frivårdsverkställigheter.[3] Lägst andel kvinnor syns vad gäller narkotikabrott (13 % kvinnor).

[2] Se rapporten Kriminalvård Fängelse och häkte 2025 på www.bra.se.
[3] Exklusive ungdomsövervakning.

Tabell 2. Antal personer med en påbörjad frivårdsverkställighet 2025, efter brottstyp.

Brottstyp	Samtliga, antal	Kvinnor, antal	Män, antal	Kvinnor, andel	Män, andel
Brott mot person (BrB 3-6 kap)	2 616	357	2 259	14 %	86 %
Tillgreppsbrott (BrB 8 kap)	838	239	599	29 %	71 %
Bedrägeribrott	322	76	246	24 %	76 %
Brott mot allmän ordning och verksamhet	723	157	566	22 %	78 %
Trafikbrott	2 101	424	1 677	20 %	80 %
Narkotikabrott	3 394	451	2 943	13 %	87 %
Övriga brott	1 988	361	1 627	18 %	82 %
Samtliga	11 982	2 065	9 917	17 %	83 %

För kvinnor var de vanligaste huvudbrotten narkotikabrott och trafikbrott. För män var narkotikabrott det vanligaste huvudbrottet. Därefter var brott mot person det vanligaste huvudbrottet både för kvinnor och män.

Tabell 3. Fördelningen av brott för personer som påbörjat frivårdsverkställighet 2025, i procent.

Brottstyp	Samtliga, andels-fördelning	Kvinnor, andels-fördelning	Män, andels-fördelning
Brott mot person (BrB 3–6 kap)	21 %	16 %	22 %
Tillgreppsbrott (BrB 8 kap)	8 %	14 %	6 %
Bedrägeribrott	3 %	5 %	2 %
Brott mot allmän ordning och verksamhet	4 %	6 %	3 %
Trafikbrott	19 %	23 %	18 %
Narkotikabrott	29 %	23 %	30 %
Övriga brott	16 %	14 %	17 %
Samtliga	100 %	100 %	100 %

I de fall där personer verkställt sin påföljd genom intensivövervakning[4], skyddstillsyn förenad med samhällstjänst eller kontraktsvård, samt villkorlig dom med samhällstjänst, får alla en strafftid kopplad till sin dom. Hur lång strafftiden kan vara varierar mellan de olika påföljderna. Den vanligaste strafftiden för både kvinnor och män var tider på upp till en månad (45 % respektive 37 %). Cirka 8 procent av samtliga

[4] Man döms egentligen inte till intensivövervakning, utan till fängelse. Kriminalvården kan inför verkställandet av påföljden utreda om det är lämpligt att man i stället kan få avtjäna fängelsepåföljden genom intensivövervakning med elektronisk kontroll. Se www.kriminalvarden.se för mer detaljer.

hade en strafftid på mer än 6 månader. Liknande fördelning gällde här för både kvinnor och män.

Figur 5. Antal personer som har påbörjat en frivårdspåföljd 2025, efter kön och strafftid.

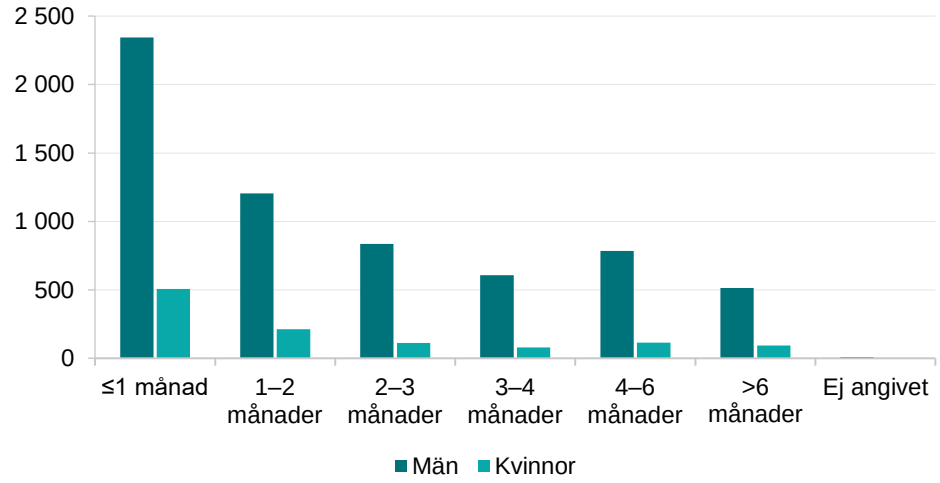

Även personer som döms till ungdomsövervakning får en strafftid kopplad till sin dom. Strafftiden bestäms i domstol till en tid mellan 6–12 månader. Strafftiden redovisas i statistiken från den tidpunkt när påföljden börjar att verkställas. I de fall en person redan har avtjänat en del av straffet, genom att till exempel ha varit häktad, kan det vara mindre än 6 månader kvar av straffet. I dessa fall redovisas det här som mindre än 6 månader.

Totalt var det 201 personer som påbörjade en ungdomsövervakning under 2025. Den vanligaste påföljdslängden under 2025 var 8–10 månader.

Figur 6. Antal personer som har påbörjat ungdomsövervakning 2025, efter strafftid. (På grund av det låga antalet personer är figuren inte könsuppdelad.)

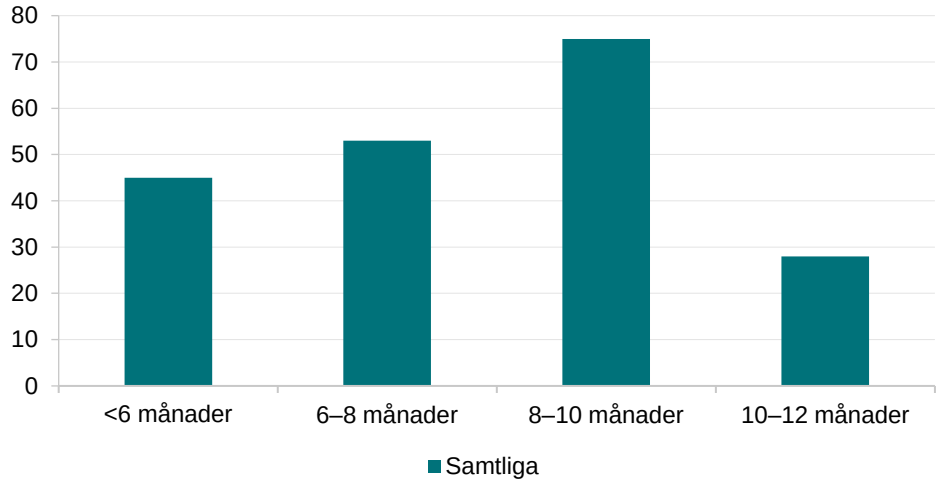

Frivårdsinsatsernas utveckling

På de följande sidorna redovisas utvecklingen för frivårdsinsatserna intensivövervakning med elektronisk kontroll (så kallad fotboja), skyddstillsyn, villkorlig dom med samhällstjänst och ungdomsövervakning mer i detalj för respektive insats.

Intensivövervakning med elektronisk kontroll

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) är ett sätt att verkställa ett utdömt fängelsestraff om högst sex månader utanför anstalt.

År 2025 började 1 943 personer att avtjäna ett fängelsestraff genom intensivövervakning, varav 320 kvinnor och 1 623 män. Jämfört med 2024 var det en ökning med totalt 6 procent (+113 personer). Procentuellt var ökningen förhållandevis jämn mellan kvinnor och män med en ökning för kvinnorna med 5 procent (+16 personer) respektive 6 procent (+97 personer) för männen. Jämfört med 2016 var ökningen 7 procent. Här syns dock en betydligt större procentuell ökning för kvinnorna med 39 procent (+91 personer) jämfört med männen, där ökningen var 2 procent (+35 personer)

De vanligaste huvudbrotten bland personer som påbörjat en intensivövervakning med elektronisk kontroll var trafikbrott (47 %) och narkotikabrott (23 %).

Figur 7. Antal personer med en påbörjad intensivövervakning med elektronisk kontroll, åren 2016–2025.

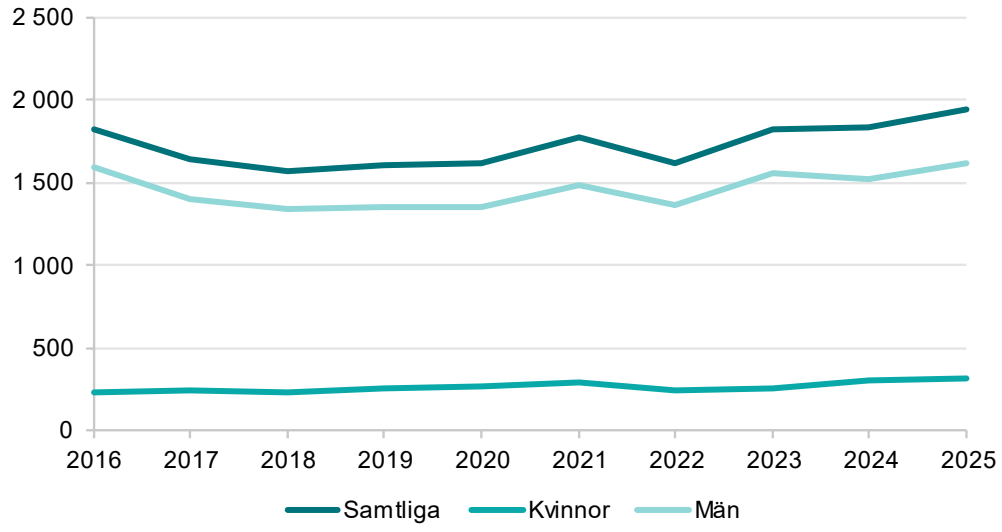

Skyddstillsyn

Skyddstillsyn avtjänas inom frivården. Skyddstillsyn kan även kombineras med fängelse, med en föreskrift om samhällstjänst eller med en föreskrift om en särskild behandlingsplan (så kallad kontraktsvård).

År 2025 inleddes övervakning av 6 893 personer dömda till skyddstillsyn, varav 1 268 kvinnor och 5 625 män. Jämfört med 2024 innebar det en ökning med totalt 204 personer (+3 %). För kvinnor innebar det en ökning med 39 personer (+3 %), och för män en ökning med 165 personer (+3%). Jämfört med 2016 var det totalt 1 092 personer fler (+19 %). För kvinnorna var ökningen 33 procent (+314 personer) och för männen 16 procent (+778 personer).

Den vanligaste brottstypen bland personer som dömts till skyddstillsyn var narkotikabrott (36 %). Även brott mot person var vanligt (19 %).

Figur 8. Antal personer med påbörjad skyddstillsyn, åren 2016–2025.

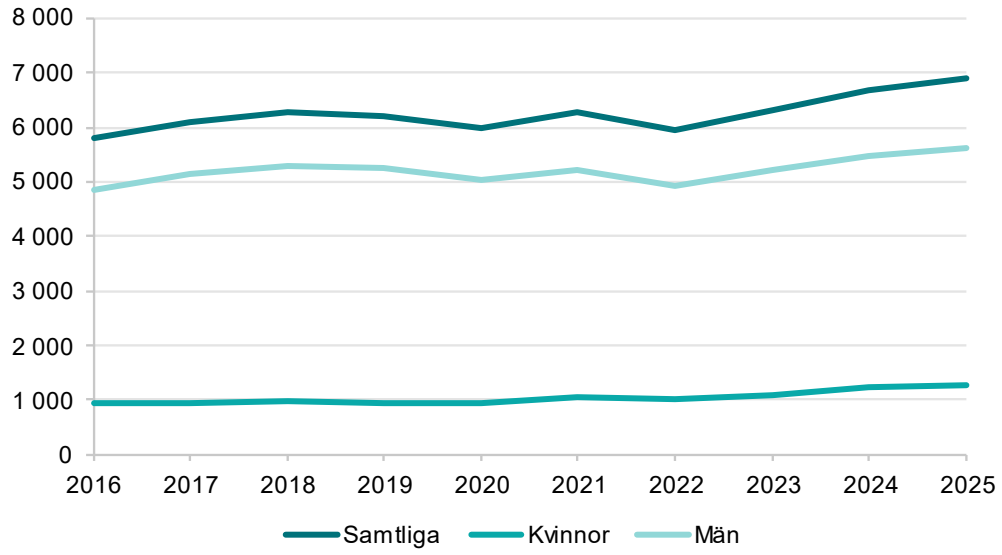

De som döms till skyddstillsyn förenad med samhällstjänst eller kontraktsvård får en alternativ strafftid i fängelse kopplad till påföljden. Under 2025 var det totalt 2 338 personer som inledde en sådan påföljdskombination. Cirka en femtedel (21 %) av dessa hade strafftider på som mest en månad. Ungefär en lika stor andel 22 procent hade en strafftid på mer än 6 månader.

Villkorlig dom med samhällstjänst

Den som har begått ett brott som kräver ett strängare straff än böter kan i vissa fall dömas till en villkorlig dom i stället för fängelse. Den som döms till en villkorlig dom får en prövotid på två år utan övervakning. Personen kommer enbart till Kriminalvården om domen är förenad med samhällstjänst. Då är det frivården som administrerar samhällstjänsten.

År 2025 var det 3 146 personer som påbörjade en verkställighet om villkorlig dom med samhällstjänst, och av dessa var 477 kvinnor och 2 669 män. Jämfört med 2024 innebar det en minskning med 100 personer (–3 %). För kvinnor innebar det en minskning med 18 personer (–4%), och för män en minskning med 82 personer (– 3 %). Jämfört med 2016 innebar det en minskning med totalt 216 personer (–6%). För män innebar det en minskning med 256 personer (–9 %), medan det för kvinnor i stället var en ökning med 40 personer (+9 %).

De vanligaste huvudbrotten bland personer som dömts till villkorlig dom med samhällstjänst var misshandel (31 %), följt av trafikbrott (23 %). Nära hälften (48 %) hade en strafftid på högst en månad.

Figur 9. Personer med en påbörjad villkorlig dom med samhällstjänst, åren 2016–2025.

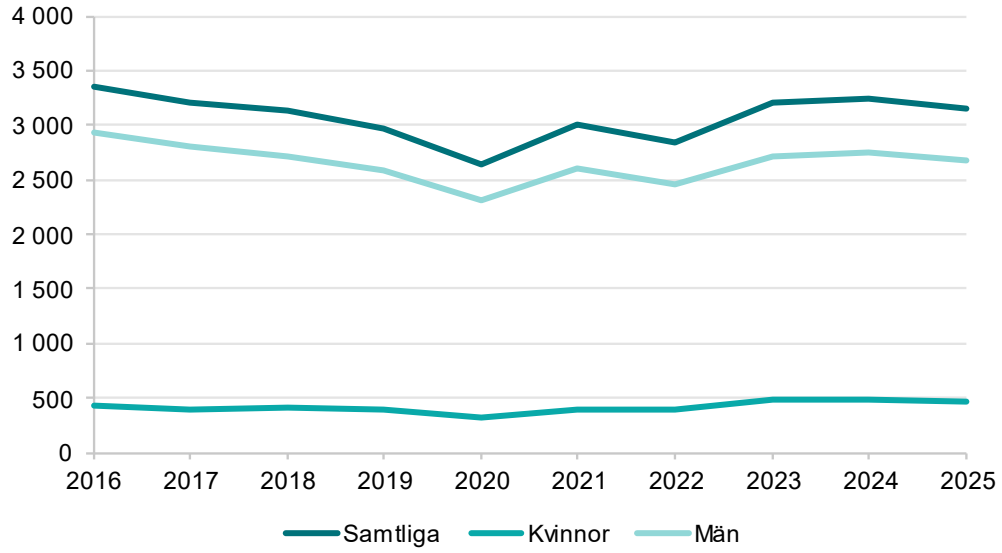

Ungdomsövervakning

Den som är mellan 15–17 år kan dömas till ungdomsövervakning i 6–12 månader. I undantagsfall kan även 18–21-åringar dömas till den här påföljden, om brottet begicks innan personen fyllt 18 år. Ungdomsövervakning kan vara aktuellt för den som har begått ett allvarligt brott eller gjort sig skyldig till en upprepad brottslighet, men ändå inte bör dömas till en sluten ungdomsvård. Ungdomsövervakningen sker i samverkan mellan frivården och socialtjänsten. Eftersom påföljden infördes 2021 görs jämförelse enbart ett år bakåt.

Under 2025 påbörjade totalt 201 personer en ungdomsövervakning. Av dessa var 10 flickor och kvinnor och 191 pojkar och män. Jämfört med 2024 innebar det en minskning med 12 personer (–6 %). För flickor och kvinnor innebar det en minskning med 2 personer och för pojkar och män en minskning med 10 personer.

De vanligaste huvudbrotten bland de personer som har dömts till ungdomsövervakning var brott mot person (44 %). Drygt en tredjedel hade en strafftid på mellan 8–10 månader (37 %). Knappt en tredjedel (29 %) hade fyllt 18 år när ungdomsövervakningen började verkställas.

Figur 10. Personer med en påbörjad ungdomsövervakning, åren 2021–2025.

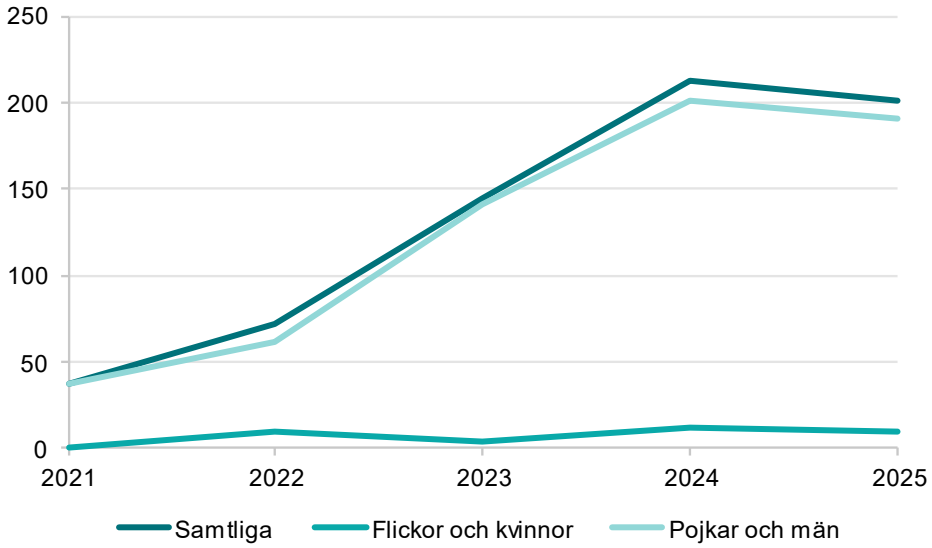

Beskrivning av statistiken

I kriminalvårdsstatistiken över frivården redovisas personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården eller någon annan insats administrerad av frivården. I statistiken redovisas de personer som är föremål för dessa insatser inom kriminalvårdens frivård efter ålder, kön, huvudbrott och strafftidens längd.

En person kan förekomma i statistiken flera gånger under samma år om personen har påbörjat en insats inom kriminalvården vid flera tillfällen under året, eftersom statistiken redovisar händelser, såsom antalet påbörjade verkställigheter inom frivården.

Statistikens ändamål

Ändamålet med kriminalvårdsstatistiken är att ge en översiktlig och aktuell bild av Kriminalvårdens verksamhet inom frivården. Den beskriver nivån och utvecklingen över tid när det gäller antalet med en påbörjad verkställighet eller någon annan insats administrerad av frivården, under referensåret. Statistiken är enbart deskriptiv och ger alltså inga djupgående förklaringar till de förändringar som har skett under den redovisade perioden.

Statistikens innehåll

I statistiken över frivården inom kriminalvården ingår två delpopulationer:

- personer som påbörjat en verkställighet inom frivården under året
- påbörjade övervakningar efter villkorlig frigivning.

Begrepp och definitioner i den officiella kriminalvårdsstatistiken ses över årligen. Syftet är att uppnå en så hög samanvändbarhet som möjligt med Kriminalvårdens egen statistik.[5]

Kategorisering av brott

Brottsredovisningen utgår från lagrummet för det brott som personen har dömts för. En person kan vid ett och samma tillfälle dömas till en kriminalvårdspåföljd för flera brott. I tabellerna redovisas brotten därför efter huvudbrott.[6]

[5] Se https://www.kriminalvarden.se/forskning-och-statistik.
[6] Huvudbrott definieras som det brott som har den strängaste påföljden i sin straffskala.

Insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken samlas in och kontrolleras av Kriminalvården som sammanställer aggregerade underlag till den officiella statistiken. Statistiken granskas och sammanställs i tabeller samt publiceras av Brå.

Jämförbarhet över tid

Statistik över kriminalvårdens klienter har i Sverige producerats sedan 1830. Statistiken produceras sedan 1996 av Brottsförebyggande rådet. Historisk statistik som publicerades innan dess finns för nedladdning på Statistiska centralbyråns (SCB) webbplats www.scb.se.

Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar

Statistikens tillförlitlighet och jämförbarhet över tid påverkas av olika faktorer. Här följer en sammanställning av olika systemtekniska, metodologiska och lagstiftningsrelaterade förändringar samt andra eventuella förändringar sedan 2014, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över Kriminalvård-frivård. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år eller händelse kan alltså gå direkt till det relevanta stycket. Förändringar som inträffade före 2016 finns dokumenterade i Kvalitetsdeklarationen över statistiken om Kriminalvård-frivård på www.bra.se.

Förändringar år 2025

Ändringar i tabeller:

Tabell 20 och 23–26

Informationen om ålder mellan 15–20 år har delats upp för att synliggöra de yngsta personerna som kommer i kontakt med frivården. Från redovisning för 2025 finns informationen uppdelad på åldersgrupperna 15–17 år respektive 18–20 år.

Förändringar år 2022

Ny frivårdsstatistik

Ny frivårdsstatistik publiceras 2022. Det första året med den nya redovisningen är 2012. Statistiken redovisas i en egen rapport *Kriminalvård-Frivård*.

Ändringar i tabeller:

Tabell 21

Vid redovisning för 2022 infördes en ny kolumn för påföljden *ungdomsövervakning*. En ny rad för *vapenbrott* har lagts till i tabellen.

Tabell 22b

Vid redovisning för 2022 har en ny tabell lagts till för redovisning av *ungdomsövervakning* och *strafftid.*

Tabellerna 23–26

Vid redovisning för 2022 har en ny rad för *vapenbrott* lagts till i tabellerna.

Tabell 27

Vid redovisning för 2022 har en ny tabell lagts till för redovisning av *ungdomsövervakning, brott* och *ålder*.

Förändringar år 2021

Den nya påföljden ungdomsövervakning införs

Den 1 januari 2021 tillkom en ny lag som innebär en ny påföljd och en ny verkställighet inom Kriminalvården, ungdomsövervakning. De som kan dömas till ungdomsövervakning är unga lagöverträdare, i huvudsak personer mellan 15 och 17 år, som har begått ett allvarligt brott eller som har dömts för upprepad brottslighet. Ungdomsövervakning innebär en samverkan mellan frivården och socialtjänsten i den dömdas hemkommun.

Förändringar år 2020

Begreppsändringar i statistiken

I samband med produktion för 2020 genomförde Kriminalvården och Brå vissa namnändringar av begrepp. Måtten intagna på anstalt, inskrivna på anstalt och avgångar på anstalt bytte därmed namn enligt följande:

- Intagna på anstalt har bytt namn till påbörjade fängelseverkställigheter.
- Inskrivna på anstalt har bytt namn till pågående fängelseverkställigheter.
- Avgångar från anstalt har bytt namn till avslutade fängelseverkställigheter.

I och med namnändringen infördes även begreppet *fängelseverkställighet* med definitionen: En eller flera fängelsepåföljder som verkställs genom att den dömde avtjänar sitt straff på anstalt eller i häkte.

Covid-19-pandemins påverkan på kriminalvårdsstatistiken

Covid-19-pandemin påverkade Kriminalvårdens verksamhet. Framför allt var det rutiner i anslutning till permissioner och frivårdspåföljder som påverkades.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolknings-anvisningar, kommentarer och analyser.

brå

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386, SE-111 93 STOCKHOLM
Tel +46 (0) 8 527 58 400, registrator@bra.se, www.bra.se
urn:nbn:se:bra-1363